

SCHIMBUL INTERN ȘI INTERNAȚIONAL DE PUBLICAȚII ÎN BIBLIOTECA U.T.M.

Natalia Godorogea, Aurelia Rău

Biblioteca Universității Tehnice a Moldovei

Lucrarea reflectă activitatea schimbului intern și internațional de publicații în Biblioteca UTM. Se indică instituțiile de parteneriat incluse în acest proces și valoarea acestuia. Sunt relevate sarcinile și problemele, precum și opiniile privind îmbunătățirea schimbului intern și internațional de carte în Biblioteca UTM.

Cuvinte cheie: schimb, colecție, publicație, colaborare, parteneri interni, parteneri externi, biblioteca.

Schimbul de publicații constituie unul din aspectele de cooperare științifică și culturală internă și internațională. El favorizează libera circulație de idei și de informații științifice între instituții.

Principiul de bază al schimbului internațional de publicații este un contract, o înțelegere stabilită de comun acord, în termeni avantajoși pentru ambele părți. Beneficiile rezultate din acești termeni depind de situația partenerilor și reflectă nevoile lor speciale. Părțile implicate în contract consimt să furnizeze reciproc publicațiile tipărite sau reproduse într-un fel sau altul. Situându-se undeva între vânzare și donație ca mijloc de completare a colecțiilor unei biblioteci, schimbul nu are numai o semnificație economică ci, în primul rând, este o expresie a unității internaționale a științei, o formă de manifestare a principiilor de coexistență.

Schimbul este cea mai economică formă de achiziții, deoarece nu antrenează sume valutare, ci fonduri de publicații naționale, procurate din producția editorială internă. Pe calea schimbului, se pot procura de la parteneri și publicații necomercializate și extra-editoriale.

Schimbul internațional de publicații este o activitate mereu nouă, interesantă în care elementul surpriză apare în orice moment, presupunând pasiune, inițiativă, spirit deschis. El este determinat de situația concretă a achizițiilor la un moment dat, precum și de solicitările utilizatorilor.

Cooperarea și utilizarea în comun a resurselor este o bună tradiție în activitatea bibliotecilor. Dezvoltarea relațiilor de colaborare se bazează pe factorii economici care influențează direct eficiența activității.

Majoritatea bibliotecilor duc lipsă de resurse financiare pentru a-și extinde colecțiile, pentru a întreține și dezvolta sectoarele noi de activitate.

În acest context, devine important schimbul de carte. Vom examina cum se realizează acest proces în Biblioteca UTM.

Schimbul intern și internațional se face în primul rând cu publicațiile proprii ale universității: lucrări cu caracter didactic și științific elaborate de cadrele didactice ale universității sau cu alte categorii de documente.

Activitatea de schimb are forme specifice de evidență, urmărind pe de o parte partenerii de schimb, pe de altă parte titlurile primite și trimise precum și valoarea acestora.

Biblioteca UTM desfășoară schimburi de publicații cu următoarele instituții din țară: Biblioteca ASEM; Biblioteca Centrală USM; Biblioteca ATIC; Biblioteca AGEPI.

Bibliotecile de peste hotare cu care se face schimb sunt: Biblioteca Universității Politehnica din București; Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” din Galați; Biblioteca Universității din Pitești; Biblioteca Universității Tehnice „Gh. Asachi” din Iași; Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava; Biblioteca Universității „Transilvania” din Brașov; Biblioteca Universității Tehnice din Cluj-Napoca; Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Sibiu; Biblioteca Universității din Baia Mare; Biblioteca Universității din Craiova.

Datorită colaborării bibliotecii cu cadrele didactice, am reușit în ultimii 2-3 ani să extindem relațiile câștigând noi parteneri: Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „I. Creangă”; Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei; Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova; Biblioteca Națională a Republicii Moldova; Biblioteca Municipală „B.P. Hașdeu”; Biblioteca „Transilvania”; Biblioteca „Onisifor Ghibu”; Biblioteca Colegiului Tehnic.

În total, avem ca parteneri 11 biblioteci de peste hotare și 12 biblioteci din țară.

Despre proporțiile schimbului mărturisesc următoarele date: în a. 2008 au fost expediate către 18 biblioteci 154 exemplare publicații, au fost primite de la 11 parteneri 47 exemplare publicații.

În realizarea schimbului intern și internațional de publicații, ne confruntăm cu diverse probleme. Principala problemă este constrângerea financiară. Această situație implică reducerea fondului de material documentar achiziționat pentru necesitățile schimbului internațional de publicații.

Ar fi bine, să se intensifice relațiile de colaborare cu cadrele didactice în scopul schimbului cu indicații metodice cu bibliotecile universităților din țară.

O problemă permanentă este aceea a procedurilor vamale greoaie, care întârzie considerabil intrarea publicațiilor de schimb în colecțiile bibliotecii.

Toate aspectele enumerate mai sus nu permit dezvoltarea relațiilor de schimb internațional la standardele de performanță, pe care și le-a propus biblioteca noastră.

Sarcinile pentru schimbul intern și internațional de carte în perspectivă sunt:

1. Efectuarea schimbului cu documente pe diferite suporturi;
2. Amplasarea informației privind schimbul intern și internațional pe site-ul bibliotecii;

3. Reevaluarea permanentă a partenerilor de schimb în baza informațiilor primite cu regularitate de la filialele și sediul central al Bibliotecii U.T.M. în ceea ce privește fluctuația interesului pe care publicațiile primite prin schimb îi stârnesc pe utilizatori (studenți, cadre didactice, cercetători);
4. Cunoașterea mai profundă a profilului și domeniilor de interes ale partenerilor, în vederea dimensionării corecte a achizițiilor bazei documentare necesare schimbului, mai ales în contextul actual al bugetului;
5. Întocmirea și transmiterea operativă a listelor de ofertă pentru schimb, inclusiv a listelor de oferte speciale, pe domenii specifice de interes;
6. Intensificarea corespondenței cu partenerii de schimb solicitându-le liste de ofertă pentru toate tipurile de publicații disponibile la schimb (cărți, teze de doctorat, rapoarte științifice etc.), evitând astfel primirea documentelor ce nu prezintă interes.

Schimbul documentar intern și internațional trebuie inclus cât mai amplu în strategiile de dezvoltare a fondului de publicații. Datorită schimbului vom obține un număr mare de publicații importante, multe dintre acestea fiind imposibil de achiziționat prin cumpărare, cum ar fi tezele de doctorat și rapoartele științifice.

Schimbul internațional de publicații nu este doar un mijloc de a completa colecțiile unei biblioteci, ci și o modalitate de cooperare interbibliotecară.

În epoca informatizării, biblioteca își păstrează rolul ei principal de a prelua, prelucra și disemina informația la nivel național și internațional. De aceea este necesar ca în anii următori să se clarifice ponderea pe care o are schimbul internațional în activitatea de achiziție și să se dezvolte o strategie corespunzătoare cât mai eficientă.

Referințe bibliografice:

1. Popovici, Valentina. Relațiile internaționale ale Bibliotecii Centrale Universitare din București. In: Călăuza bibliotecarului, 2004, Nr.10, p.588- 591.
- 2.Regulament de organizare și funcționare a Bibliotecii Tehnico-Științifice U.T.M. Adopt. la ședința Senatului U.T.M. din 22.04.2008.Ch., 2008.12 p.